

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА
01 вересня 2025 р.

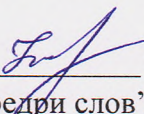
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання літератури у закладах загальної середньої освіти

Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Українська мова і література)
Обсяг дисципліни	5 кредитів ЄКТС
Шифр дисципліни –	ОФП.04
Статус дисципліни	обов'язкова (цикл фахової підготовки)
Факультет	гуманітарно-педагогічний
Кафедра	слов'янської філології

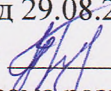
Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	2	5	150	50	32		18	-	100	-	-	-	+
З	1	2	5	150	14	8		6		136	-	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної «Середня освіта (Українська мова та література.)»

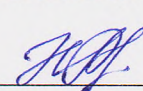
Робоча програма складена  канд. пед.н., доц. Інна ГОРЯЧОК

Схвалено на засіданні кафедри слов'янської філології.

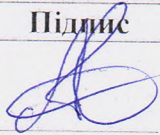
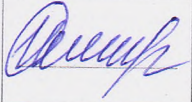
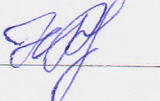
Протокол від 29.08.2025 №1

Зав.кафедри  Наталія ТОРЧИНСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету  Неля ПОДЛЕВСЬКА

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри української філології, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Анатолій ЯНЧИШИН
Гарант освітньо-професійної програми, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Інна ПРИЙМАК
Декан	Гуманітарно-педагогічний факультет		Неля ПОДЛЕВСЬКА

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Методика навчання української літератури в ЗЗСО» є однією із фахових дисциплін і посідає провідне місце у підготовці фахівців другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Пререквізити – педагогіка та психологія освітньої діяльності, сучасні технології в освітній діяльності, основні тенденції розвитку української літератури.

Кореквізити – педагогічна практика у ЗЗСО, переддипломна практика, кваліфікаційна робота, атестаційний іспит.

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності має забезпечити: **компетентності**:

ІК.01. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

ЗК 01. Здатність спілкуватися державною мовою на високому рівні як усно, так і письмово.

ЗК 04. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 01. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти.

ФК 02. Здатність здійснювати планування й організацію освітнього процесу з метою забезпечення всебічного розвитку особистості учня.

ФК 03. Здатність обирати й розробляти навчально-методичне забезпечення для освітньої діяльності.

ФК 04. Здатність у практичній діяльності застосовувати сучасні підходи до викладання української мови і літератури, інноваційні технології в процесі навчання української мови та літератури.

ФК 05. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку.

ФК 08. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі європейського, критично осмислювати нові тенденції художньої літератури, формувати національну свідомість, державницьку позицію, культурний світогляд учнів, їхні ціннісні орієнтації на основі сприйняття здобутків українського / європейського письменства.

ФК 10. Здатність застосовувати методи навчання української мови та літератури у закладах загальної середньої освіти.

ФК 11. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; аналізувати засвоєння ними навчальної інформації для корекції та оптимізації освітнього процесу.

ФК 12. Здатність до проведення навчальних занять та забезпечення досягнень запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб учнів.

ФК 13. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК 14. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 15. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

програмні результати навчання:

ПРН 01. Володіти державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 02. Вміти застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області.

ПРН 06. Уміти застосовувати поглиблені знання з теорії української мови (літератури) для вирішення професійних завдань, вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.

ПРН 07. Вміти планувати й організовувати освітній процес відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи, забезпечувати створення безпечного середовища під час освітнього процесу в сучасних умовах.

ПРН 08. Уміти оцінювати власну навчальну та дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 09. Дотримуватися основ запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти.

ПРН 10. Уміти створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіти методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.

ПРН 11. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного ефективного здійснення професійної діяльності.

ПРН 12. Визначати проблематику сучасного літературознавства. Аналізувати літературні твори, художній текст як окреме естетичне ціле й з огляду на його місце в літературному процесі.

ПРН 13. Характеризувати український літературний процес у його зв'язку з європейським, визначати їх спільні і відмінні риси.

ПРН 14. Забезпечувати створення та функціонування інклюзивного середовища під час освітнього процесу в ЗЗСО.

ПРН 15. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 16. Володіти сучасними методиками перевірки знань з української мови та літератури.

ПРН 17. Знати основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструвати вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

Мета дисципліни – озброїти майбутніх учителів-словесників теорією з основних питань методики навчання літератури; озброїти ефективними методами і прийомами навчання літератури в закладах освіти; сприяти активному запровадженню різних методів і прийомів у освітній процес з метою підвищення ефективності навчання літератури.

Предмет дисципліни: професійна підготовка сучасного філолога до роботи у ЗЗСО.

Завдання дисципліни: формувати практичні навички проведення занять із української літератури та позаурочних заходів у ЗЗСО; формувати у здобувачів освіти принципи глибокого розуміння ними наукових закономірностей освітнього процесу; прищеплення спеціальних педагогічних вмінь.

Результати навчання. Здобувач освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен уміти реалізовувати навчальну, розвивальну і виховну мету на кожному уроці літератури; розуміти і використовувати взаємозв'язок літератури з життям, із історією свого народу, з іншими видами мистецтва; типи, структуру і методику проведення занять із української літератури та обирати необхідні й найбільш оптимальні методи і прийоми навчання української літератури.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна			Заочна		
	лекції	практичні заняття	СРС	лекції	практичні заняття	СРС
Тема 1. Методика навчання літератури як наука.	2		7	2	2	8
Тема 2. Урок літератури в ЗЗСО, типологія та структура.	2	2	7			10
Тема 3. Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції.	2		6			8
Тема 4. Основні методи та прийоми вивчення літератури в ЗЗСО.	2	2	7			10
Тема 5. Нова українська школа: особливості вивчення літератури.	2	2	7	2	2	10
Тема 6. Вивчення художнього твору на уроках української літератури. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору.	2	2	7			10
Тема 7. Особливості вивчення епічних творів.	2		7			10
Тема 8. Особливості вивчення ліричних творів.	2	2	7	2		10
Тема 9. Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів.	2		7			10
Тема 10. Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять	4	2	7			10
Тема 11. Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури.	2	2	7	2	2	10
Тема 12. Підготовка майбутнього вчителя української літератури до роботи в інклюзивному освітньому середовищі	2	2	6			
Тема 13. Система письмових робіт з літератури.	2		6			10

Тема 14. Позакласне читання літератури. Література рідного краю.	2	2	6			10
Тема 15. Позакласна та позашкільна робота з літератури.	2		6			10
Разом за семестр	32	18	100	8	6	136

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер теми	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
Розділ І. Структура мови		
1.	Методика навчання літератури як наука (лекція-візуалізація) Своєрідність методики навчання літератури як науки, її складові частини і витоки розвитку. Зв'язок методики з іншими науками. Зміст і структура шкільного курсу літератури. Роль вчителя-словесника у розвитку методики навчання літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 11, 14, 16, 17, 18.</i>	2
2.	Урок літератури в ЗЗСО, типологія та структура (лекція-візуалізація) Урок як основна форма організації навчальної діяльності учнів. Вимоги до сучасного уроку літератури, його специфіка. Різноманітні підходи до класифікації уроків літератури. Класифікації уроків. Етапи підготовки уроків. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 20.</i>	2
3	Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції (лекція-візуалізація) Посібники в античних та західноєвропейських школах. Підручники в школах VI-XVII ст. Навчальний матеріал у підручнику та його структура. Функції шкільного підручника Комплект методичних посібників для вчителів. Комплект навчальних посібників для учнів <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 20.</i>	2
4.	Основні методи та прийоми вивчення літератури у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Функції методів і проблема їх класифікації. Основні методи вивчення літератури: Лекція Бесіда. Самостійна робота. Навчальні семінари. Поєднання методів і прийомів вивчення літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 17, 18, 19, 20.</i>	2
5.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. Нова українська школа. Навчання української літератури у ЗЗСО в умовах реалізації Концепції НУШ <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19.</i>	2

6.	Вивчення художнього твору на уроках української літератури. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору (лекція-візуалізація) Підготовка до сприйняття художнього твору. Читання тексту. Види читання. Принципи аналізу художнього тексту. Шляхи аналізу літературних творів. Основні вимоги до аналізу художніх текстів. Основні прийоми аналітико-синтетичної роботи над текстом. Тема, проблематика, ідея художнього твору. Конфлікт, сюжет, композиція. Характеристика образів-персонажів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
----	--	---

7.	Особливості вивчення епічних творів у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Особливості сприймання учнями епічних творів. Методичні прийоми аналізу епічних творів. Розкриття понять тема, ідея, характер, тип, композиція, сюжет літературного твору. З'ясування жанрових різновидів епічних творів: казка, оповідання, байка, новела, памфлет, повість, роман. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
8.	Особливості вивчення ліричних творів у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Особливості лірики як роду літератури. Поділ лірики за структурою і способом організації матеріалу. Тематичні групи ліричних творів. Специфіка аналізу лірики у школі. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
9.	Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Жанрові особливості драматичних творів та особливості їх сприймання школярами. Організація читання драматичного твору в школі. Характер завдань у процесі аналізу драматичних творів. Особливості мови драматичного твору. Засоби творення характерів у драмі. Драматичне мистецтво у позакласній роботі з літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
10.	Вивчення оглядових тем у ЗЗСО. Формування в учнів теоретико-літературних понять (лекція-візуалізація) Методика вивчення оглядових тем з літератури в ЗЗСО. Засвоєння понять з теорії літератури. Етапи засвоєння учнями теоретико-літературних понять Ступені систематизації засвоєних понять <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	4
11.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Місце і значення літературно-критичних статей у шкільному курсі. Специфіка їх вивчення. Вивчення публіцистичних творів на уроках української літератури. Особливості вивчення фольклорних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
12.	Підготовка майбутнього вчителя української літератури до роботи в інклюзивному освітньому середовищі. Інклюзія в освітньому просторі ЗЗСО. Роль вчителя в організації навчального інклюзивного середовища. Підготовка майбутнього вчителя української мови і літератури до роботи в інклюзивному середовищі.	2

13.	Система письмових робіт з літератури у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Роль і місце письмових робіт у вивченні літератури. Наукові основи класифікації учнівських робіт. Письмові роботи у 5-8 класах. Види письмових творів з літератури. Основні вимоги до учнівських робіт. Перевірка письмових робіт учителем. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
14.	Позакласне читання літератури у ЗЗСО. Література рідного краю. (лекція-візуалізація) Проблема позакласного читання в методиці літератури. Особливості уроків позакласного читання. Специфіка уроків літератури рідного краю <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2

15.	Позакласна та позашкільна робота з літератури у ЗЗСО (лекція-візуалізація) Позакласна робота з літератури: суть, форми, завдання. Літературний вечір як засіб естетичного, розумового і морального виховання школярів. Літературна картографія, збирання фольклору, читацькі конференції – різновиди позакласної та позашкільної роботи. Літературні екскурсії і походи як форма масової роботи. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
Разом за семестр		32

Перелік оглядових лекцій для здобувачів освіти заочної форми навчання

<i>Номер теми</i>	<i>Перелік тем лекцій, їхні анотації</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Методика навчання літератури як наука. Урок літератури у ЗЗСО, типологія та структура. Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції. Основні методи та прийоми вивчення літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
2.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. Вивчення художнього твору у ЗЗСО. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору. Особливості вивчення епічних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19, 20.</i>	2
3	Особливості вивчення ліричних творів. Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів. Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
4.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. Система письмових робіт з літератури. Позакласне читання літератури. Література рідного краю. Позакласна та позашкільна робота з літератури.. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
Разом за семестр		8

5.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для здобувачів освіти *денної* форми навчання

Номер теми	Теми практичних занять і їхній зміст	Кількість годин
1.	Урок літератури, типологія та структура. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 20.</i>	2
2.	Основні методи та прийоми вивчення літератури в ЗЗСО. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 17, 18, 19, 20</i>	2

3.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19.</i>	2
4.	Вивчення художнього твору на уроках української літератури. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
5.	Особливості вивчення ліричних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
6.	Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	4
7.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
8.	Особливості освітньої діяльності в інклюзивному освітньому середовищі.	2
9.	Позакласне читання літератури. Література рідного краю. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
	Разом за семестр	18

Перелік практичних занять для здобувачів освіти заочної форми навчання

Номер теми	Теми практичних занять	Кількість годин
1.	Методика навчання літератури як наука. Урок літератури у ЗЗСО, типологія та структура. Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції. Основні методи та прийоми вивчення літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2
2.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. Вивчення художнього твору у ЗЗСО. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору. Особливості вивчення епічних творів. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 17, 18, 19, 20.</i>	2
3.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. Система письмових робіт з літератури. Позакласне читання літератури. Література рідного краю. Позакласна та позашкільна робота з літератури. Особливості вивчення літератури в інклюзивному середовищі. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20.</i>	2

Разом за семестр	6
------------------	---

5.3. Зміст самостійної (зокрема й індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів освіти *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять та контрольних робіт, тестування з вивченого матеріалу, у виконанні індивідуальних завдань у вигляді презентацій / відеопроєктів / повідомлень тощо. Здобувачі освіти *заочної* форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач освіти отримує на кафедрі у період настановної сесії. Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт розміщені також на відповідній сторінці дисципліни у MOODLE.

Номер теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин (ДФН)	Кількість годин (ЗФН)
1.	Методика навчання літератури як наука. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань..	7	8
2.	Урок літератури, типологія та структура. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	7	10
3.	Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції. Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань..	6	8
4.	Основні методи та прийоми вивчення літератури в ЗЗСО. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	7	10
5.	Нова українська школа: особливості вивчення літератури. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	7	10
6	Вивчення художнього твору на уроках української літератури. Аналіз тексту. Аналітико-синтетична робота над текстом твору Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	7	10

7.	Особливості вивчення епічних творів. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	7	10
8.	Особливості вивчення ліричних творів. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	7	10
9.	Особливості вивчення драматичних та ліро-епічних творів. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	7	10
10	Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	7	10
11	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань..	7	10
12	Підготовка майбутнього вчителя української літератури до роботи в інклюзивному освітньому середовищі. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	6	10
13	Система письмових робіт з літератури. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	6	10
14	Позакласне читання літератури. Література рідного краю. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	6	10
15	Позакласна та позашкільна робота з літератури у ЗЗСО. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	6	10
Разом за семестр		100	136

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позааудиторний час.

5.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Створити флеш-картки до теми про методику навчання літератури.
2. Схарактеризувати зміст, структуру, навчально-виховні функції підручника чи посібника (на вибір).
3. Схарактеризувати усі можливі позитивні сторони використання методів та прийомів навчання (на відповідних прикладах).
4. Схарактеризувати усі можливі негативні сторони використання методів та прийомів навчання (на відповідних прикладах).
5. Схарактеризувати види уроків літератури, типи, специфіку (з наочним матеріалом).
6. Підготувати аналітико-синтетичну роботу над текстом (на вибір).
7. Схарактеризувати особливості вивчення епічних творів.
8. Схарактеризувати особливості вивчення ліричних творів.
9. Схарактеризувати особливості вивчення драматичних творів.
10. Схарактеризувати особливості вивчення літературно-критичних статей у старших класах.
11. Схарактеризувати особливості вивчення літератури рідного краю.
12. Підготувати 10 видів інтерактивних письмових робіт.
13. Підготувати урок позакласного чи позашкільного читання.
14. Схарактеризувати особливості методичної роботи вчителя-словесника.
15. Підготувати проєкт сучасного кабінету літератури.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні форм його організації: навчальні заняття (лекція, практичне заняття, консультація), самостійна робота, індивідуальні завдання (проєкт).

Використовуються методи навчання: словесні (розповідь викладача, бесіда, пояснення, робота з текстом), наочні (демонстрація реальних або зображених об'єктів, явищ і їх спостереження), практичні (вправи, завдання, тестування).

Застосовуються технології навчання: репродуктивні, проєктні, інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, технології змішаного, дистанційного, контекстного навчання.

У навчальному процесі використовуються інструменти ІКТ (PowerPoint, MOODLE, ZOOM, хостинг YouTube, освітні онлайнплатформи («Всеосвіта», «На Урок»), месенджери (Viber, корпоративна електронна пошта). Забезпечується студентоцентризований підхід у викладанні та навчанні.

7. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу.

Контроль за засвоєнням знань із навчальної дисципліни «Методика навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти» проводиться за чотирма етапами: усне опитування, практичні завдання, тестовий контроль, самостійна робота,

контрольна робота.

Усне опитування здобувачів освіти відбувається на практичних заняттях за змістом теоретичного матеріалу, що розглядається на практичних заняттях, та матеріалом, що опрацьовується здобувачами освіти самостійно.

Презентація індивідуально-творчого завдання має такі різновиди: а) письмове експрес-опитування; б) написання письмових самостійних робіт; в) індивідуальні роботи; г) домашні завдання, які перевіряються на практичних заняттях.

Тестовий контроль становить собою вибір правильної відповіді на теоретичні та практичні питання. Відбувається в онлайн-режимі в модульному середовищі для навчання MOODLE. Здобувачі освіти мають по 2-3 спроби (залежно від складності) для виконання тестів.

Контрольна робота передбачає виконання завдань різного типу, проте всі вони базуються на методах та прийомах навчання літератури.

У кінці семестру здобувачі освіти складають **іспит (підсумковий контрольний захід)**.

На основі результатів поточного контролю і підсумкового контрольного заходу виставляється підсумкова семестрова оцінка.

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватися в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті, виконання практичних завдань, участь у дискусіях тощо). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі. Засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією під час вивчення відповідних тем або задачею на перевірку у терміни, і встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач готує відеопроєкт або презентацію на визначену ОК тему. Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються і не толеруються. У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://course.emova.language-ua.online/courses/course/v1:ukainianworld+EMOVA101+20200715/about>;

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>;

<https://vseosvita.ua/>;

<https://naurok.com.ua/>;

<https://eij.com.ua/courses/>;

<https://eduhub.in.ua/modules/bazoviy-modul-63>

), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки для денної форми навчання) чи не менше 50 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки для заочної форми навчання) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються. Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів (від 50 до 100 балів для заочної форми навчання). Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Контрольні заходи		Самостійна робота							Семестровий контроль	Всього
Практичні заняття (мінімум – 3 контрольні точки)			Тестовий контроль		ІДЗ*							іспит	
1-4	5-9	10-14	T1-8	T9-14	ІДЗ 1-2	ІДЗ 3-4	ІДЗ 5-6	ІДЗ 7-8	ІДЗ 9-10	ІДЗ 11-12	ІДЗ 13-14		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)													
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5		

9-15	6-10			21-35	24-40	60-100
------	------	--	--	-------	-------	--------

Примітка: ІДЗ* – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
Шостий семестр								Сума балів
Тестовий контроль			Контрольна робота		Практичне заняття		Іспит	
T1-5	T6-10	T11-16	Якість виконання	Захист роботи	T1-5	T6-15		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	3-5	30-50	60-100
9-15			15-25		6-10		30-50	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 55 балами, загальна максимальна сума балів становить 65. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12	16	20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення обговоренні матеріалу; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко та всебічно опанував зміст навчального матеріалу з методики викладання української літератури, вільно в ньому орієнтується та грамотно використовує фаховий понятійно-термінологічний апарат. Уміє органічно поєднувати теоретичні положення з практикою навчання літератури, ефективно розв'язувати практичні та методичні завдання, логічно, аргументовано й упевнено висловлювати власні судження. Відповідь відзначається логічністю, послідовністю й чіткістю викладу державною мовою (в усній або письмовій формі), належним академічним оформленням роботи, володінням спеціальними методичними інструментами, дидактичними матеріалами та прикладними програмами. Здобувач демонструє гнучкість мислення, не відчуває труднощів при зміні або уточненні запитання, уміє формулювати як детальні, так і узагальнювальні висновки, виявляє сформовані практичні навички розв'язання фахових педагогічних завдань. Під час відповіді допустив(ла) дві-три несуттєві похибки, що не вплинули на загальний рівень знань.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням наведених вище у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 9 балів, максимальний – 15 балів).

10. Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з трьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами виконання двох тестових завдань, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тестовий контроль залежно від кількості правильних відповідей здобувач освіти може отримати від 3 до 5 балів.

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100

Кількість балів	-	3	4	5
-----------------	---	---	---	---

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

11.ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАНЬ

1. Особливості літературної освіти школярів.
2. Загальна характеристика сучасної методичної преси для вчителів-словесників.
3. Внесок українських письменників у розвиток методики навчання літератури.
4. Засоби активізації навчання літератури в школі.
5. Учитель-словесник і його професійні якості.
6. Принципи побудови шкільної програми з літератури.
7. Учителі-новатори в галузі методики навчання літератури.
8. Шляхи підвищення майстерності вчителя-словесника.
9. Особливості побудови шкільних програм і підручників з літератури.
10. Особливості проведення “нестандартного уроку” літератури в школі.
11. особливості вивчення літератури у школах різних типів.
12. Проблемно-тематичний аналіз художнього твору.
13. Вивчення оглядових тем у старших класах середньої школи.
14. Цілісний, або системний, аналіз художнього твору.
15. Традиційний, або пообразний, аналіз художнього твору.
16. Основні етапи роботи над текстом художнього твору в школі.
17. Міжпредметні зв'язки у процесі вивчення літератури у школі.

18. Система письмових робіт з літератури в 9-11 класах.
19. Система письмових робіт з літератури в 5-8 класах.
20. Основні типи уроків літератури в середній школі.
21. Сучасний урок літератури та основні вимоги до його проведення.
22. Проблемність у навчанні літератури в старших класах.
23. Розвиток пізнавальної активності й самостійності учнів у процесі вивчення літератури.
24. Методи навчання на уроках літератури.
25. Основні етапи становлення методики навчання літератури.
26. Вивчення літературно-критичних статей у старших класах середньої школи.
27. Методика навчання літератури як наукова дисципліна, її своєрідність і джерела розвитку.
28. Місце літератури в системі морального й естетичного виховання учнів.
29. Навчально-виховні завдання літератури як шкільного предмета.
30. Зміст і структура шкільного курсу літератури в сучасній школі.

12. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Методика навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти» повністю забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, навчальною програмою, робочою навчальною програмою, курсом лекцій з методики навчання літератури (електронний варіант), програмно-методичні розробки для мультимедійного супроводу, навчальною літературою, науковими дослідженнями та статтями з теми курсу.

13. Рекомендована література

Основна література

1. Микитюк В. Практикум з методики навчання літератури: *навчальний посібник*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 186 с.
2. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. Волошиної Н. Й. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
3. Пасічник Є. А. Методика навчання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.
4. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ : Міленіум, 2002. 318 с.

Додаткова література

5. Безпечна і дружна до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. К.: Алатон, 2020. 64 с.
6. Гончаренко С. У. Методика як наука. Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. 30 с.
7. Горячок І.В., Кушнір Л.О., Кібенко Л.М., Діяльнісний підхід при організації змішаного навчання здобувачів освіти. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2023. С.141-144.
8. Горячок І.В., Капранов Я.В., Кушнір Л.О. Віртуалізація як засіб навчання в закладах освіти України. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 58. Том 1. 2023 С. 215-219.
9. Даниленко І. І. Теорія віршування. Аналіз поетичного тексту. Миколаїв, 2016. 146 с.
10. Мазуркевич О. Р. Нариси з історії методики української літератури. Київ : Рад. школа, 1994. 375 с.
11. Мірошніченко Л. Ф. Методика навчання світової літератури в середніх навчальних закладах. Київ : Ленвіт, 240 с.
12. Оліфіренко В. В. Підручник з української літератури: історія і теорія. Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. 324 с.
13. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. К.: Інкос. 2003. 351 с.
14. Пастушенко Н., Пастушенко Р. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. Львів: ВНТЛ, 2000.
15. Ситченко А. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. К.: Ленвіт. 2004.
16. Пультер С. О., Лісовський А. М. Методика навчання української літератури в середній школі. Житомир: Полісся, 2000. 163 с.
17. Степанишин Б. І. Навчання української літератури в школі. Київ : Проза, 1995. 254 с.
18. Пультер С. О., Лісовський А. М. Методика навчання української літератури в середній школі. Житомир : Полісся, 2000. 163 с.
19. Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктивного навчання української літератури в школі : монографія К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 321с.
20. Шуляр В. І. Планування літературної освіти школярів : технологічна концепція. Практико-орієнтована монографія Миколаїв : Видавництво «Ч», 2006. 96 с.

Інформаційні ресурси:

1. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни). Пошук – Кафедра української філології, «Методика навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти (Горячок І. В.)». URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9322>
2. Інституційний репозитарій ХНУ. URL : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>
3. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.